

Uunga: Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitat

Pineqartoq: Bjarne Rasmussen-ip tusarniaanermi akissutaa, Aalborg, Ataatsimiititaliaaraq nr. 6
(Ilaliussat ilanngullugit katillugit quppernerit sisamat))

Immikkoortoq 3: Ajornartorsiutit tunngaviusut

Tusarniaanermi akissutigat:

Taaneqartut Kalaallit Nunaata nunarujussuunera inukitsunnguuneralu tunngaviusumik ajornartorsiutaavoq.

Taamaattumik **nunap iluani assartuineq** nalinginnaasumik isorartuumi ingerlanneqartarpoq, taamaattumillu assartuinermit suliaqartut ikummatissanik kulbrintinik akulinnik (dieselinik, benziinik il.il.) pisariaqartitsisunut assartuinermit aningaasartuutit assartuinermit ataatsimi assartorneqartunut naleqqiullutik annertungaatsiarsinnaapput.

Nunarsuarmi niuertut tusaamasaanerpaat ilaat Richard Branson, <http://www.klimauddat.dk/default.asp?newsid=824&opt=1>, aamma danskeq Jens Kjør Sørensen, www.jensks.com, minnerunngitsumillu Det Internationale Energiagentur-imi pisortaq malillugit, ukiuni qanittuni ikummatissanut kulbrintinik akulinnut akit qaffangaatsiarnissaat nunat TAMARMIK naatsorsuutigisinnaavaat.

Tamanna piviusunngussappat **imaq ikaarlugu assartuinerup** ilarujussuani assartuutit sapinngisamik annerpaat (timmisartut, umiarsuit il.il.) assartukkanut (ilaasut, containerit il.il.) naleqqiullugu ikummatissat kulbrintinik akullit appartinniarlugit atorneqalernissaat ilimagneqarsinnaavoq.

Assartuutit angisuut aamma umiarsualivinnik angisuunik mittarfinnillu takisuunik pisariaqartitsinissaat ilimanarpoq; taakkulu nunami qaarsuusumi, Kalaallit Nunaattut ittumi sanaartorneqarnissaat akisuvoq.

Immikkoortoq 4: Silaannakkut angallassineq; ajornartorsiorfiusunut qitiusut

Tusarniaanermi akissutigat:

Ukiuni tulluuttuni Kalaallit Nunaata avataani EEZ-imi avataasiorluni uuliamik ujarlerneq annertusissaaavoq. Tamatuma kingunerisaanik avataata imartaani uuliamik ujarlernermit, imaluunniit uuliamik piaanermut; imaluunniit uuliamik tunisassiassamik kalaallit imartaat EEZ aqutigalugu assartuinermit atatillugu ajunaarnersuaqarsinnaaneq annertusissaaavoq.

”Grønlands Kommando-p Kalaallit Nunaata avataani uuliamik akuutissanillu ajoqutaasinnaasunik allanik mingutsitsinissamut akiuiniarnissamut upalungaarsimanermut pilersaarutaa”, 2007-ip aallartinneraneersoq, tamanit takuneqarsinnaasoq naapertorlugu, immami avatangiisini annertunerusumik ajunaarnersuaqartillugu akiuiniarnermut atortut Kalaallit Nunaannut timmisartuunneqartarnissaat upalungaarsimanermut pilersaarummut tassunga ilaavoq.

Pissutsit taakku mittarfiit annerusut, taamaalillunilu timmisartut akiuiniarnermut atortunik avataata imartaani avatangiisinut ajunaarnersuaqarfiusunut qanittunut nunnigussisinnaanissaat isumaliuter-suutitut ilaatinneqartariaqartutut isumaqarfigaakka.

Mittarfiit sananeqartussat taamaattut – imaluunniit pioreersut tallineqarnerat – illoqarfinni ”umiarsualivinnut akitsuusiiffiunngitsunut”, aammalu *Offshore Base Supply Terminalilinnut, imm. 5.1 Nassiussanik angallassineq-mi* nassuiarneqartunut inissinneqarsinnaapput.

Immikkoortoq 5: Umiarsuarnik angallassineq; ajornartorsiorfiusunut qitiusut

Tusarniaanermi akissutigat:

Immikkoortoq 5.1 Nassiussanik angallassineq

1976-imili Den Kongelige Grønlandske Handel (KGH) suliffeqarfinni siullersaalluni Kalaallit Nunaanni tamarmi kisermaassilermat, kisermaassinerit, ilaannaasumik kisermaassinerit aammalu 1993-ip kingorna kisermaassilluni akuersissuteqarneq pillugu isumaqatigiissusiat naalagaaffiup umiarsuaatileqatigiiffiinnut aammalu Kalaallit Nunaata **iluani** umiarsuaatileqatigiiffiit namminersortut imaatigut assartuinerannut, kiisalu Kalaallit Nunaanni siunnerfinnut taakkunangaanniillu **imaq ikaarlugu** angallassinermut atatinneqartarsimapput. Kisermaassinernut kisimiillunilu akuersissutini pigisaqartarnermut tapersiilluni akerliullunilu tunngavilersuutit, kiisalu nalunaarutit assigiingitsut taakkuninnga tunngaveqartut taamanili amerlasoorujussuusimapput.

Ullumikkut isumaqarpunga, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitat maanna assartuussinermut takorluukkanut siunnersuutigisaat tunngavigalugit imaatigut assartuinermini kisimiilluni akuersissutini pigisaqarnissamut isumaqatigiissutit naleqqunnerpaassasut, imatut paasillugu:

a) *Kalaallit Nunaanni "umiarsualivinnut akitsuusiiffiunngitsunut" angisuunut marlunnut pingasunulluunniit imaatigut assartuinermini nunat tamat qilersorsimaneqanngitsumik unammilleqatigiinnissaat.*

Kalaallit Nunaata kitaata sineriaani "umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut" marluk pingasulluunniit sananeqassapput, taakkunungalu umiarsuit containerersortut angisuut toqqaannartumik talissinnaassapput, containerinik usiminnik imaq ikaarlugu tikittunik ingerlasussanillu, kiisalu angallavimmi "umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut" akornanni assartorneqartunik sullinneqarniarlutik. Imaq ikaarlugu ornigassat tassaasinnaapput EU-mi nunat, Canada, USA il.il. (*Ilanngussami* assartuineranut ataatsimoorussanut assersuutit takukkit).

"Umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut" taakku illoqarfinnut ineriartorfiusunut, avataani suliffissuqarfiusussatut naatsorsuutigineqartunut *Offshore Base Supply Terminalilinnut*, "umiarsualivinnut akitsuusiiffiunngitsunut" taakkununga ilaaginnartussanut inissinneqassapput.

Siunissami Canadap issittortaata avataani suliffissuassatut aatsitassarsiorfissatullu naatsorsuutigineqartut aamma Kalaallit Nunaanni "umiarsualivinnut akitsuusiiffiunngitsunut" pingaaruteqarsinnaapput, "umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut" taakku Nunavummi avataani suliffissuarnut/aatsitassarsiorfinnut nassiussanut containerinullu akunnittarfittut atorneqarsinnaassammata.

Kalaallit Nunaanni "umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut sananeqarnissaat aningaasalersorneqarnissaallu eqqarsaatigalugit, nunanit allanit aningaasaliisussanik ammaassisoqartariaqarpoq.

Taamatuttaaq "umiarsualivinni akitsuusiiffiunngitsuni" taakkunani *Containerinut terminalit* aamma *Offshore Base Supply Terminalit* sullinneqarnerisa nunat tamat akornanni *Terminalinut sullissisunut* suliariumannittussarsiuunneqarnerisigut ammaassisoqartariaqarpoq.

b) *Namminersorlutik Oqartussat aamma ingerlatseqatigiiffiup Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartup akornanni kisimiilluni akuersissummik pigisaqarnissamut isumaqatigiissut:*

Kalaallit Nunaata iluani ornigassat akornanni imaatigut assartuineq eqqarsaatigalugu kisimiilluni akuersissummik pigisaqarnissamut isumaqatigiissuteqartarneq atuuttoq ingerlaannartariaqarpoq, tassanili "umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut" angisuut aammalu "Alcoa-p umiarsualivia" atulersinnaasoq pineqanngillat.

Umiarsuaatileqatigiiffik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq nunat tamat akornanni umiarsuaatileqatigiiffiit assigalugit qilersorsimanngitsumik naligiiffiusumillu unammillertinneqarsinnaalissaaq, tassanilu imaq ikaarlugu umiarsualiviit akitsuusiiffiunngitsut kiisalu "Alcoa-p umiarsuali-

via”, Thule Air Base aammalu Kalaallit Nunaanni ornigassat allat, kisimiilluni akuersissummik pigisaqarnissamik Namminersorlutik Oqartussanut isumaqatigiissutit atuuttut **avataanniittut** allat pineqarput.

Immikkoortoq 5.2 Ilaasunik angallassineq

i.a.b.

Immikkoortoq 6: Umiarsualiviit ilusilersugaanerat; ajornartorsiorfiusunut qitiusut

Tusarniaanermi akissutigat:

Kalaallit Nunaata kitaani umiarsualiviit sullinneqarneranut tunngatillugu akissutigat, immikkoortoq 5.1 *Nassiussanik angallassineq*-mi nassuiaatigisama assigaa.

Kalaallit Nunaata kitaani Tunumilu aatsitassarsiorfinnit saviminissamik umiarsuakkut nassiussisartut sanaartorneqarnerat ingerlanneqarnerallu eqqarsaatigalugu, sanaartukkat taakku aatsitassarsiorfinnit, imaluunniit suliffeqarfinnit aatsitassarsiorlutut tamanna pillugu suliaakkersimasaannit sanaartorneqartariaqarput ingerlanneqartariaqarlutillu.

Aatsitassarsiorfiit najukkami umiarsuarnik nassitsiviusartumi (umiarsualivimmi) imartami mingutsisinissamut akiuiniarnermi akisussaatinneqartassanersut aamma erseqqissumik aalajangersarneqartariaqarpoq, tassanilu imartami mingutsitsisoqartillugu umiarsuarnit sulilertornissaq, kiisalu akiuiniarnermi atortussanik allanik timmisartumik umiarsualivimmut assartuisarnissaq eqqarsaatigineqarput.

Immikkoortoq 7: Aqqusinikkut angallassineq; ajornartorsiorfiusunut qitiusut

Tusarniaanermi akissutigat:

i.a.b.

Immikkoortoq 8: Eqaassuseq

Tusarniaanermi akissutigat:

Siulittuinissaq ajornakusoorpoq – pingaartumik siunissamut tunngasunik; kisiannili ataaseq ukiorpassuarnut tulliuttunut qularutissaanngilaq.

Kalaallit Nunaata nioqqutissat tikititat assigiinngitsorpassuit, nunap iluani inuiaqatigiinnit atorneqartussatut tunisassiarineqarsinnaanngitsut pinngitsoorsinnaasussaanngilai – qanorluunniit avataani suliffissuarnik aamma/imaluunniit aatsitassarsiorfinnik annertuumik pilersitsisoqaraluarpat; imaluunniit takornariaqarnerup inuussutissarsiutaanera anneruneruleraluarpat.

Taamatuttaaq nioqqutissat tikisitat assigiinngitsorpassuit taakku umiarsuakkut nunap iluanut assartorneqartarnissaat qularineqarsinnaanngilluinnarpoq.

Tamatuma malitsigisaanik imaatigut assartuinerni umiarsuit usiisa Kalaallit Nunaanni umiarsualivinni suliarineqartarneri pitsaasumik, akikitsumik inuiaqatigiillu aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu akisussaassuseqartumik, aammalu inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaasumik ingerlanneqartartussaapput.

Tassani suliffissuaqarnerit siuliani taaneqartunut naleqqiullugu nutaajulluinnartussat pisariaqartitaat naammassiniarlugu, eqaassuttip pisariaqartinneqartup ilanngullugu eqqarsaatigineqarnissaa pisariaqarpoq.

NB:

Tusarniaanermi akissuteqaatima imaanik isumassarseqqaartuunera sukkulluunniit uppersarsarsinnaavara, tassungalu atortunik pissarsiarineqarsinnaasunik qilersorsimanngitsumik niuruteqarnisamat internettikkullu saqqummiunneqarsimasunut innersuussutikka ilaapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Bjarne Rasmussen

www.iceguide.dk

Daghyvej 7, 1th

9000 Aalborg

Aalborg, ulloq 12.februar 2010

Ilanngussaq:

Imaq ikaarlugu angallaviit (vers 2,0)

Ocean trade:

EU-mi nunat (DK) – Gøteborg – Reykjavik – ”kalaallit umiarsualivii akitsuusiiffigineqanngitsut marluk pingasulluunniit” – Amerika avannaa – Nunavik– EU-mi nunat (DK)

Mestervig supply:

EU-mi nunat (DK) – Reykjavik – **Reykjavik - Mestersvig**

Alcoa Greenland supply:

EU-mi nunat (DK) – Reykjavik – ”kalaallit umiarsualivii akitsuusiiffigineqanngitsut marluk pingasulluunniit” – ”**kalaallit umiarsualivii akitsuusiiffigineqanngitsut**” – **Alcoa Harbour**

”Ocean trade”-mi angallavimmut tunngavilersuutit arfineq marluk

1. Umiarsuit containerersortut, 3000 TEU-t tikillugit usisinnaasut, umiarsuup angalanermi ikummatissamik atuineranut atatillugu assartuineranut akinik appaaffiusinnaapput.
2. Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanniit TEU-mut assartorneqartumut ataatsimut ikummatissamut sipaagassat malunnaatillit, taakkulu assartuineranut akinik appaataasinnaapput, minnerunngitsumillu maanna assartuisarnermut naleq-qiullugu CO2-nut aniatinneqartunut sipaarfiusinnaallutik.
3. Royal Greenlandimiit aammalu Kalaallit Nunaanni avammut tunisaqartartunit alaniit nassiussat Amerikap avannaanut nunavimmullu (soorlu Rotterdam-imut) toqqaannartumik niuneqarsinnaapput.

4. Avataani atortussat (FCL) Amerikap avaannaaneersut Reykjavik/Eimskip-ip Amerikap avannaanut angallaviatigut Ocean Trade-kkut Nuummut assartorneqarsinnaapput.
5. Avataani atortussat (FCL) nunavimmeersut Ocean Trade aqputigalugu Nuummut assartorneqarsinnaapput.
6. Imarpiup avannaani silasiornermi atortut Ocean Trade-p angallavianut “naleqqupput, taamaattumillu ikummatissiamut sipaagassat amerlanerullutik.
7. Ocean Trade-mut angallavimmi ”umiarsualivik akitsuusigaanngitsoq” sananeqarsinnaasoq aamma Nunavummi (Canadap issittortaani) *Offshore Base Supply Terminali* sullinneqarsinnaavoq.